

Логінова Н. І.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри інформаційних технологій, кандидат педагогічних наук*

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СИСТЕМІ СУДОЧИНСТВА

Розвиток інформаційного суспільства призвів до того, що інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) стали необхідними складовими в роботі фахівців усіх сфер діяльності, в тому числі, і в судочинстві. Питання, пов'язані з використанням ІКТ у системі судочинства визначені в Законах України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 року» (Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки: Закон України від 09.01.2007 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 12. – Ст. 102) і «Про судоустрій і статус суддів» (Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07.2010 р. // Відомості Верховної ради України (ВВР). – 2010. – № 41 – 45. – Ст. 529), «Концепції галузевої програми інформатизації судів загальної юрисдикції, інших органів та установ судової системи» (Концепція галузевої програми інформатизації судів загальної юрисдикції, інших органів та установ судової системи. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://court.gov.ua/tul6/info_suddi/conzpercia. – Назва з екрану.) та інших нормативно-правових актах.

Судова система заснована на обміні інформації, швидкість та обсяг якої, можна збільшити шляхом використання ІКТ. Але сучасні технології повинні гарантувати дотримання основних правових принципів, цілісності документів, конфіденційності даних та незалежності судової системи.

За останнє десятиліття в області інформатизації судової системи нашої країни було зроблено чимало.

Розроблені офіційні веб-сайти всіх судових органів, які забезпечують вільний доступ громадян до судової інформації.

Для забезпечення принципів відкритого судочинства та гласності судових процесів створено Єдиний державний реєстр судових рішень України (<http://www.reyestr.court.gov.ua>), в який заносяться всі судові рішення загальної юрисдикції.

Для вдосконалення організації системи судочинства та забезпечення процесів електронного документообігу в 2010 році було прийнято «Положення про автоматизовану систему документообігу суду» (Положення про автоматизовану систему документообігу суду: Рішення Ради суддів України від 26.11.2010 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.court.gov.ua/969076/Ppasdsl>. – Назва з екрану.). Згідно до цього Положення в систему судочинства впроваджуються автоматизовані комп'ютерні системи для забезпечення ефективного функціонування документообігу суду. Такі автоматизовані комп'ютерні системи охоплюють усі технологічні процеси опрацювання судової інформації та дозволяють:

– забезпечити автоматизацію процесів проходження всіх судових документів;

- автоматично розподіляти судові матеріали і справи між суддями;
- складати, перевіряти і відправляти статистичні звіти;
- передавати справи і документи в електронний архів;
- направляти судові рішення в ЄДРСР України та ін.

Сьогодні автоматизована система документообігу «Діловодство-3» встановлена та функціонує практично в усіх судах загальної юрисдикції. В господарських та адміністративних судах України, починаючи з січня 2012 р. використовується комп'ютерна програма «Документообіг спеціалізованих судів».

Проведений аналіз показує, що в системі судочинства широко використовуються ІКТ. Але сьогодні гостро стоїть питання щодо вдосконалення існуючої інформаційно-телекомунікаційної системи судів і створення нових проєктів. Для цього в кінці 2012 року був розроблений «Стратегічний план інформатизації судової системи України» (Стратегічний план інформатизації судової системи України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.court.gov.ua/userfiles/Strateg%20plan.doc>. – Назва з екрану.), який визначає першочергові завдання: вдосконалення існуючого порядку роботи з документами; інтеграція всіх програмних продуктів, що використовуються в системі судочинства; розробка Плану інформатизації судів, з визначенням єдиних принципів, стандартів, тимчасових рамок і бюджетних розрахунків, необхідні для функціонування єдиної судової інформаційної системи; удосконалення програмного забезпечення автоматизованих систем діловодства в судах та забезпечення системного контролю за їх функціонуванням.

Основний проєкт, який буде реалізований в процесі вдосконалення інформатизації судової системи – це проєкт «Електронний суд», запровадження якого забезпечить безперервність судового процесу з використанням новітніх ІКТ, організацію повного циклу електронного документообігу в судовій системі; надасть можливість відкриття провадження за допомогою електронних засобів; здійснення подальших процесуальних дій у рамках провадження в середовищі електронного документообігу; отримання відомостей про хід справи шляхом одержання доступу до судової інформаційної системи; одержання інформації про результати провадження в електронному вигляді.

Основними складовими цього проєкту є: забезпечення повної комп'ютеризації процесів судового діловодства, формування єдиного електронного архіву судових документів; організація відкритого доступу учасників судового процесу до інформації, шляхом створення відповідних он-лайн-сервісів у мережі Інтернет та встановлення в приміщеннях суду інформаційно-довідкових кіосків; впровадження системи електронної відправки та прийому процесуальних документів із застосуванням

електронного цифрового підпису; налагодження системи електронного обміну з базами даних інших державних органів та установ (Підсумки роботи територіальних управлінь Державної судової адміністрації України за 2012 рік. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www. court. gov. ua/userfiles/Zvit po TUDSA \(1\). pdf](http://www.court.gov.ua/userfiles/Zvit_po_TUDSA_(1).pdf). – Назва з екрану.).

Таким чином, інформатизація в системі судочинства базується на ефективному використанні ІКТ, які спрямовані на забезпечення прозорості та доступності правосуддя, на підвищенні якості роботи судів та економії державних коштів. Для вдосконалення існуючих процесів інформатизації необхідна подальша інформаційна та технічна модернізація судової системи.

A. V. Zadereyko

*National University «Odessa Law Academy»,
Associate professor of Information Technology department,
Ph. D, associate professor*

S. V. Razdorojnaia

*National University «Odessa Law Academy»,
1-st course student of Faculty of Judicial and Administrative Law*

REALITIES AND PERSPECTIVES OF DEVELOPMENT «ELECTRONIC UKRAINE» PROJECT

Today one of the most actual problems in the context of implementation of interaction of the state and society is creation projects in the virtual environment the Internet: electronic government (EGovernment) and electronic control by the state and public processes (EGovernance) (Government Internet Portal – e-Government and e-Governance. [Electronic resource]. – Mode of access: <http://egov.comesa.int/index.php/en/e-government-resouces/31>. – The name of the screen.).

The electronic government is usually understood as such method of provision of that had already created set of the state services to citizens, business structures in case of which personal interaction between the state and the applicant is minimized at the expense of the greatest possible use of existing information communication technologies.

The aim of this article is analysis historical progress of the Electronic Ukraine project and to determine its role in creation open relations between the authority and society.

Relevance of the subject is in the following:

1. Implementation of the Electronic Ukraine project will raise the level of transparency of the state services; will abate the level of corruption and, as a result to increase efficiency of public administration at all levels of executive power.